

TAŞIYICI SORUMLULUK SİGORTALARI'NA İLİŞKİN HASAR TALEPLERİNDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN "ZAMAN AŞIMI SÜREÇLERİ"

1. Karayolu Taşımacılığı

Yurt içi karayolu yük taşımaları, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na ("TTK") tabi olduğu için, ilgili zaman aşımı bu kanuna göre belirlenecektir.

Uluslararası karayolu yük taşımalarıyla ilgili olarak, Karayoluyla Uluslararası Mal Taşımacılığı Konvansiyonu'nun ("CMR") 1. maddesine göre, CMR'ye taraf ülkeler arasında gerçekleştirilen uluslararası bir taşıma, bu konvansiyonda öngörülen kurallara tabidir.

TTK'nın CMR hükümlerini benimsediği göz önüne alındığında, karayolu ile yapılan hem yurt içi hem de uluslararası taşımalar aynı kurallara tabi olacaktır.

CMR'ın 32. Maddesi ile uyumlu olan TTK'nın 855. Maddesine göre;

"Bu sözleşme gereğince yapılan taşımalarından doğacak davaların bir yıl içinde açılması gerekir. Ancak, bilerek kötü hareket veya mahkeme tarafından bilerek kötü hareket olarak kabul edilen kusurlarda, bu süre üç yıldır ve şu tarihlerde başlar:

- a) *Teslimde kısmi kayıp, hasar veya gecikmelerde, teslim tarihinden itibaren,*
- b) *Tam kayıplarda, kararlaştırılan zaman limiti bitiminden 30 gün sonra, kararlaştırılmış zaman limiti yoksa, yükün taşıyıcı tarafından teslim alınmasından sonraki 60' ıncı günde,*
- c) *Bütün diğer durumlarda, taşıma mukavelesinin akdedildiği tarihten sonraki üç aylık dönemin sonunda.*

Limit döneminin işlemeye başladığı gün bu döneme dahil edilmeyecektir."

Böylece taşımadan kaynaklanan kısmi kayıp, hasar veya gecikmeler için zaman aşımı, **teslim tarihinden itibaren bir yıl** olacaktır. Bilerek kötü hareket veya ağır kusur durumunda, söz konusu zararlar için zaman aşımı teslim tarihinden itibaren üç yıl olacaktır.

Son olarak, nakliye şirketinin, zaman aşımı geçtiğinden emin olmak için Davacı'yı bilerek oyaladığı kanıtlanırsa, zaman aşımı, davacının bu durumdan haberdar olduğu tarihten itibaren işlemeye başlar.

Türk hukukuna göre, yük sahiplerinin zararlarını talep edebilmek için bu süreler içinde dava açma veya icra takibi başlatma gibi hukuki işlemleri yapması gerekmektedir. Bu nedenle, yalnızca taşıyıcıyla temas kurmak ve başka herhangi bir işlem yapmamak, zaman aşımının usulüne uygun olarak kesilmesi için yeterli olmayacaktır. Zaman aşımını askıya almak ve dosyayı aktif olarak değerlendirmek için yine de söz konusu süreler içinde yasal işlem yapılmalıdır.

2. Denizyolu Taşımacılığı

TTK, Hague Visby Kurallarının hükümlerini benimsemiştir, bu nedenle, denizyoluyla yapılan hem yurtiçi hem de uluslararası taşımalar aynı kurallara tabi olacaktır.

Hague Visby Kuralları Madde III / 6 ile uyumlu olan TTK Madde 1188'e göre, "Taşıyıcı ve gemi her h l k rda, **teslimden veya teslim edilmiş olması gereken tarihten itibaren bir yıl** içinde dava a ılmadıka, mallarla ilgili her türlü sorumluluktan kurtulacaktır. Ancak, bu süre tarafların dava sebebinin doğmasından sonra yapacakları bir anlaşma ile uzatılabilir." Bu nedenle, teslim tarihinden itibaren bir yıl içinde yasal işlem yapılmaz ise, y k sahibinin bu tür zararlardan doğan talepleri zaman aşımına uğrayacak ve dosya pasif hale gelecektir.

Ayrıca, taşıyanın kötü niyetle hareket etmesi ve y k sahiplerinin zamanaşımı süresini kaçırmasına neden olması durumunda, taşıyıcı, zamanaşımı s resinin dolduğunu savunamayacaktır.

3. Sigortacının Talepleri

Hem karayolu hem de denizyolu taşımacılığında gerek yurt içi gerekse uluslararası taşımalar için olsun, y k sigortacısının hasarı  demiş olması; sigortacının rücu hakkının devir ve halefiyet açısından aynı zaman aşımına tabi olacağı göz önüne alındığında, zaman sınırlamasının askıya alınması, uzatılması veya kısaltılması üzerinde hiçbir etkisi olmayacaktır. Böylece **sigortacının rücu hakkı, yükün teslim edildiği tarihten itibaren işlemeye başlayacak ve aynı zamanaşımı süresine tabi olacaktır.**

Türk hukukuna göre, y k sahibi tarafından zarar veya ziyanını talep etmek üzere bir icra takibi başlatılması ve nakliye komisyoncusu veya asıl taşıyıcı ya da sigortacılarının buna itiraz etmesi ve bu itiraz nedeniyle söz konusu icra işleminin durdurulması halinde, y k sahibi itirazın kendisine tebliğ edilmesi üzerine bir yıl içinde itiraz iptal davası a malıdır. Aksi takdirde y k sahiplerinin bu tür dava açma hakları zaman aşımına uğrayacak ve bu kayıp veya zararlar taşıyıcıdan talep edilemeyecektir.